

УЗАГАЛЬНЕННЯ
СУДОВОЇ ПРАКТИКИ,
ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ
ТА ПРАВОВІ ВИСНОВКИ
У СПРАВАХ КРИМІНАЛЬНОЇ
ЮРИСДИКЦІЇ

СТАНОМ НА 20 ТРАВНЯ 2016 РОКУ

«Центр учбової літератури»
Київ – 2016

УДК 343.1(477)
ББК 67.411(4Укр)
У 34

Упорядники:

Чернявський Сергій Сергійович, проректор Національної академії внутрішніх справ, полковник міліції, доктор юридичних наук, професор;

Петков Сергій Валерійович – доктор юридичних наук, професор, заступник директора з навчальної роботи Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Удалова Лариса Давидівна, доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ, полковник міліції;

Стратонов Василь Миколайович, ректор Херсонського державного університету, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України.

У 34 **Узагальнення судової практики, постанови пленуму та правові висновки у справах кримінальної юрисдикції.** [текст] практичний посібник : – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 240 с.

ISBN 978-611-01-0805-8

УДК 343.1(477)
ББК 67.411(4Укр)

ISBN 978-611-01-0805-8

© «Центр учбової літератури», 2016.

ВВЕДЕННЯ

Відповідно до частини 1 статті 445 Кримінального процесуального кодексу України підставами для перегляду судових рішень Верховним Судом України, що набрали законної сили, є:

1) неоднакове застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми права, передбаченої законом України про кримінальну відповідальність, у подібних правовідносинах, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень (крім питань неоднакового застосування санкцій кримінально-правових норм, звільнення від кримінальної відповідальності чи покарання);

2) неоднакове застосування судом касаційної інстанції однієї і тієї самої норми права, передбаченої КПК України, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень;

3) невідповідність судового рішення суду касаційної інстанції висновку щодо застосування норм права, викладеному в постанові Верховного Суду України;

4) встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом.

Згідно статті 455 КПК України Верховний Суд України задовольняє заяву в разі наявності однієї з підстав, передбачених частиною першою статті 445 КПК України.

За наявності підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 445 КПК України, Верховний Суд України має право:

— скасувати судові рішення (судові рішення) повністю або частково та направити справу на новий розгляд до суду першої, апеляційної чи касаційної інстанції;

— скасувати судові рішення та закрити провадження у справі;

— змінити судові рішення (судові рішення), не передаючи справу на новий розгляд.

За наявності підстави, передбаченої пунктом 4 частини першої статті 445 КПК України, Верховний Суд України має право:

— змінити судові рішення (судові рішення), не передаючи справу на новий розгляд;

— скасувати судові рішення (судові рішення) повністю або частково та направити справу на новий розгляд до суду, який ухвалив оскаржуване судові рішення;

— скасувати судові рішення та закрити провадження у справі.

У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 КПК України, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Верховний Суд України, відповідно до положень статті 456 КПК України, відмовляє у задоволенні заяви, якщо обставини, які стали підставою для перегляду справи, не підтвердилися або норма права застосована правильно.

Постанова про відмову у задоволенні заяви має бути вмотивованою.

У постанові Верховного Суду України, прийнятій за результатами розгляду заяви про перегляд судового рішення з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 КПК України, має міститися висновок про те, як саме повинна застосовуватися норма права, що була неоднаково застосована.

Згідно статті 458 КПК України висновок Верховного Суду України щодо застосування норми права, викладений у його постанові, прийнятій за результатами розгляду справи з підстав, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 445 КПК України, є обов'язковим для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності відповідну норму права, та для всіх судів загальної юрисдикції, які зобов'язані привести свою судову практику у відповідність із судовим рішенням Верховного Суду України.

Суд має право відступити від правової позиції, викладеної у висновках Верховного Суду України, з одночасним наведенням відповідних мотивів.

Невиконання судових рішень тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Згідно статті 32 Закону України №2453-VI від 07 липня 2010 року «Про судоустрій і статус суддів» Вищий спеціалізований суд з огляду цивільних і кримінальних справ, наряду з іншими повноваженнями, аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику, надає методичну допомогу судам нижчого рівня з метою однакового застосування норм Конституції України та законів України у судовій практиці на основі її узагальнення та аналізу судової статистики, дає спеціалізованим судам нижчого рівня рекомендаційні роз'яснення з питань застосування законодавства щодо вирішення справ відповідної судової спеціалізації.

З М І С Т

ВВЕДЕННЯ	3
I. ПРАВОВІ ВИСНОВКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ	4
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми статті 364 КК України щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень (постанова від 23 січня 2014 року у справі №5-48к13)	4
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми статті 185 КК України щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень (постанова від 6 березня 2014 року у справі №5-2к14)	12
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми статті 190 КК України у сукупності з нормою статті 369 КК України щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень (ухвала від 26 березня 2015 року у справі №5-3к15)	16
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми частини другої статті 15, частин другої та третьої статті 27, частини третьої статті 368 КК України щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень (постанова від 23 квітня 2015 року у справі №5-6к15)	20
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми частини другої статті 121 КК України щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень (ухвала від 28 травня 2015 року у справі №5-25к15)	25
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми права, передбаченої статтею 286 КК України, у подібних правовідносинах, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень (постанова від 05 листопада 2015 року у справі №5-218к15)	30
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми права, передбаченої КПК України 2012 року, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень (пункт 2 статті 445 КПК України), (постанова від 17 грудня 2015 року у справі №5-205к15)	35
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми частини другої статті 11 КК України про малозначність діяння у подібних правовідносинах, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень (постанова від 24 грудня 2015 року у справі №5-221к15)	43
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції норм статті 80 КК України про звільнення особи від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку у подібних правовідносинах, що зумовило ухвалення різних за змістом судових рішень (постанова від 24 грудня 2015 року у справі №5-324к15)	49
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстави неоднакового застосування судом касаційної інстанції норм права, передбачених статтями 22, 23, 94 і 95 КПК України, які покликані забезпечувати в суді: а) змагальність кримінального провадження; б) дослідження доказів безпосередньо судом; в) оцінку кожного доказу з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність доказів — з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального рішення; г) обґрун-	

тування висновків суд робить лише на показання, які він безпосередньо сприймав під час судового засідання (постанова від 21 січня 2016 року у справі №5-249к15)	54
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстави неоднакового застосування судом касаційної інстанції норм права, передбачених пунктом 20 частини другої статті 36 і пунктом 6 частини першої 425 КПК України щодо права прокурора ініціювати відкриття касаційного провадження в інтересах засудженого (постанова від 21 січня 2016 року у справі №5-332к15)	61
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстави неоднакового застосування судом касаційної інстанції норми частини 2 статті 424 КПК України про судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку (постанова від 11 лютого 2016 року у справі №5-331к15)	66
— Правовий висновок у справі про перегляд судового рішення з підстави неоднакового застосування судом касаційної інстанції норм права, передбачених статтею 395 КПК України, щодо порядку і строків апеляційного оскарження ухвали слідчого судді, постановленої з викликом особи, яка її оскаржує, але без участі такої особи (постанова від 24 березня 2016 року у справі №5-16к16)	71
II. ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ	75
— Постанова №11 від 17 жовтня 2014 року «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення»	75
— Постанова №13 від 19 грудня 2014 року «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя»	82
— Постанова №1 від 12 лютого 2016 року «Про підсумки роботи судів цивільної і кримінальної юрисдикцій у 2015 році та завдання на 2016 рік»	92
— Постанова №13 від 11 грудня 2015 року «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод»	101
III. УЗАГАЛЬНЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ВИЩОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СУДУ УКРАЇНИ З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ	107
— Узагальнення судової практики забезпечення права на захист у кримінальному провадженні (витяг)	107
— Узагальнення судової практики застосування судами першої та апеляційної інстанцій процесуального законодавства щодо обрання, продовження запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою	133
— Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи (витяг)	163
— Узагальнення судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод	177
— Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження (витяг)	207

Примітка: правові висновки, постанови та ухвали Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України, постанови Пленуму та узагальнення судової практики Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, які наведені в даному посібнику, використані з офіційних сайтів Верховного Суду України та Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

УЗАГАЛЬНЕННЯ
СУДОВОЇ ПРАКТИКИ,
ПОСТАНОВИ ПЛЕНУМУ ТА ПРАВОВІ
ВИСНОВКИ У СПРАВАХ
КРИМІНАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 19.05.2014. Формат 60x84 1/8.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 27.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.